

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermanni Conringii De Antiquitatibus Academicis Dissertationes

Conring, Hermann

Helmeftadii, 1674

Supplementvm LI. Ad pag. XCIV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12929

rico Abbate monasterii S. Galli refert *l. de Casibus* illius monasterii Conradus de Fabaria *cap. 5* scribens: *dulciloquis Grammatica & Dialecticæ floribus informatum Parisios & Bononiam transmisit; jurisque peritia cum summa diligentia reparatum, omnibusque bonis confirmatum, ad summa provexit. Et paulò post: in Iure forensi & Ecclesiastico, quicquid excogitare poterat, faceto Minerva poculo cunctis audientibus propinavit. Quid? quod si Petrus Bælardus idem est cum Petro Abælardo, is quoque Parisiis ut Philosophiam ac Theologiam ita & Jurisprudentiam docuit. Accursius enim ad *l. Quinque pedum c. fin. regund.* hæc verba reliquit. *Quanam esset ea præscriptio, Petrus Bælardus, qui sanum cujusque legis intellectum pollebatur, hîc dixit nescio.**

SUPPLEMENTVM LI.

Ad pag. xciv.

Nisi valde fallimur, fecimus Libri de Origine Juris Germanici capite vicesimo primo clarissimum, Jus Romanum Justinianicum Bononiæ cæpisse doceri, Imperatore quidem Lothario Saxone, non tamen illo jubente, velexejus auctoritate. Hîc adducemus duntaxat verba Abbatis Urspergensis, qui vixit tamen Friderico II Cæsare. *Eisdem quoque temporibus Wernerius libros Legum, qui dudum neglecti fuerant, nec quisquam in iis studuerat, ad petitionem Mathildæ Comitissæ renovavit, & secundum quod olim à divæ recordationis Imperatore Iustiniano compilati fuerant, paucis forte verbis alicubi interpositis, eos distinxit. In quibus continentur Instituta præfati Imperatoris, quasi principium & introductio juris civilis: Edicta quoque Prætorum & Ædilium curulium, quæ rationem & firmitatem præstant Iuri civili, hæc in libro Pandectarum, videlicet in Digestis, continentur: additur quoque his liber Codicis, in quo Imperatorum statuta describuntur. Quartus quoque liber est Authenticorum, quem præfatus*

præfatus Iustinianus ad suppletionem & correctionem Legum Imperialium addidit. Bartolus ad 2 Constit. Digest. vet. pag. 6 ita loquitur: *Habere Studium vel licentiam docendi procedit ex privilegio tantum, vel ex consuetudine longissimâ. Sicut Paduæ: ubi est Studium generale ex consuetudine: & sic eadem privilegia sunt ibi qua sunt Bononiæ; ubi est Studium ex consuetudine & privilegio Lotharii Imperatoris, ut dicunt quidam.* Quæ verba indicant, à nonnullis quidem tunc temporis fuisse perhibitum, Lotharium Cæsarem facultatem docendi Bononiensibus concessisse, simul tamen jus illud nisi consuetudine: ast illud de Lothario non nisi à quibusdam dici, atque adeo à Bartolo ipsomet non fuisse certò creditum.

Verosimilius longe est, à Friderico I Imperatore, facultatem Jus Romanum illud docendi, fuisse Bononiensibus confirmatum. Et vero tradit hoc Auctor Ephemeridum eruditorum, scriptor Gallicus, Ephem. VII Anni sexagesimi quinti: sed præter illum hætenus nemo. Nec fidem meretur, quoniam & reliqua quæ addit de Jure Romano jussu Friderici in fora Italiæ & Germaniæ recepto futilia sunt.

Jam tum autem, Friderico illo Cæsarem Germanicorum fortissimo imperante, Romanorum Jus docuisse Bononiæ illos quos Dissertatio laudavit, vetat dubitare Otto Muræna Chronologiæ Laudensis scriptor coævus; cujus verba adducit in historia anni 1558 libro XII Annalium Baronius. Recitabimus ipsamet illius verba. *Hoc anno Dominus Imperator Fridericus in Roncalia colloquium in S. Martino proximo veniente maximum se constituit habiturum: præcepitque omnibus ferè Italia Principibus atque Civitatum Consulibus, ut ipsi colloquio interessent. Ad quod etiam principales quatuor Legis Doctores, videlicet Dominos Bulgarum & Martinum Gostum Jacobum atque Hugonem de Porta Ravennana, interesse fecit. Istorum autem quatuor Docto-*

rum & quamplurimorum aliorum fuit Dominus Guarnerius doctor antiquior. Ad quem, cum in extremis laboraret, accesserunt sui scholares, dicentes: Domine, quem vultis post mortem vestram doctorem nobis constituere? Quibus ipse respondit per duo carmina infra scripta: quæ qualia qualia non piguit retulisse.

Bulgarus os aureum: Martinus copia Legum:

Hugo mens legum: Jacobus est quod ego.

In majorem fidem addemus & illa, quæ de eodem negotio narrat Radevicus l. 2 cap. v, præsertim quia & alia continent jucunda perceptu. *Sequentibus*, inquit de Friderico Imperatore, *diebus plena atque solenni curia, judicio atque iustitia à mane usque ad vesperam intentus, querimonias & proclamationes tam divitum quam pauperum diligenter audiebat. Habens q. quatuor judices, (quid Judicum vocabulo tunc Itali intellexerint, infra docebimus) videlicet Bulgarum, Martinum, Jacobum, Hugonem, viros disertos, religiosos, & in lege doctissimos, Legumque in civitate Bononiense doctores & multorum auditorum præceptores; cum his aliisque legisperitis, qui diversi ex diversis civitatibus aderant, audiebat & terminabat negocia. Videns autem multitudinem eorum qui crucem bajularent (is enim Italarum mos est, ut habentes querelam crucem manibus præferant) misertus illorum ait; mirari se prudentiam Latinorum, qui cum præcipue de scientia Legum gloriarentur, maxime Legum invenirentur transgressores, quamque sint ænaces justitiæ sectatores in tot esurientibus & sitientibus justitiam apparere. Hæc illi. Ipsa Bononia quantam tunc existimationem sibi comparaverit ex Legum illo studio, vel unum illud doceat præconium, quod Ligurini l. 9 de Friderico illo agens habet Guntherus.*

*finesque Bononia juris
Ingreditur studiosa tuos.*

Ad pag. xcvi.

DE Aristotelis libris ex Arabico, curante Friderico II. versis, non est quod hic addamus quidquam, præter illud, quod opus Politicum Aristotelis apud Arabes non fuerit repertum ac proinde nec cum aliis Latinè versum. Id quod jam pridem docuimus Introductione in Politica Aristotelis. Verum autem esse id quod hic affirmat Dissertatio de scriptoribus Philosophicis & Medicis ex Arabum lingua tunc temporis translatis, lubet hoc loco astruere testimonio duorum duntaxat insignium illius literaturæ virorum, Josephi Scaligeri & Johannis Seldeni. Illius hæc verba sunt epistola ad Stephanum Ubertum, quæ est operis epistolici posthumi 362: *Florentibus Arabum rebus, summa meliorum literarum imperitia in tota Ecclesia Latina erat: quum bonæ disciplinæ inter Mahumedanos maximè vigerent. Et profecto quicquid Latini scripserunt postquam illos inscitia suæ monuit Arabum industria, id totum Arabibus acceptum debent; Philosophiam Medicinam & Mathematica. Nam nullum Græcum scriptorem habuerunt, quem non ex Arabica in Latinam translatum legerint. Ptolemæi Magnam Syntaxin prius ex Græca Arabicam, ex Arabica Latinam factam tractare cæperunt. Sic Euclides Arabice, deinde Latinè conversus, tamdiu inter nos obtinuit, donec capta Constantinopoli exules Græci nos relictis lacunis ad ipsos fontes convertere docuerunt. Seldenus in Commentario ad Origines Eutychiei Patriarchæ Alexandrini ab sese Arabice Latinèque editas, in hæc verba est pag. 156 locutus: Scientiæ Liberales riteque institutæ diu vocari solebant à nostris *Studia Arabum & Arabica studia* veluti denominata à gente ac locis ubi tunc solum seridè colebantur. Id etiam liquet ex præfatione Adelardi Monachi Bathoniensis, Athelardi item dicti, in *Quæstiones suas Naturales*, quas ex Arabum Scholis redux in Angliam conscripsit.*